

Интернет магазин посвећен Словенима

REJEC

Број 5., јун 2013.

www.starisloveni.com

Реч уредника	
Реч уредника.....	2.
Историја	
Скити.....	3.
Митологија	
Словенска вербална магија.....	9.
Сећање на заборављеног Бога	
Првог и Јединог, и извориште	
Светог Тројства.....	14.
Поглед на стару веру Словена	
Кумова слама.....	23.
Разговор	
Неопаганизам у Русији, поглед	
са стране.....	25.
Најава	
Зборник радова Родна вера.....	30
Песме инспирисане духовношћу	
предака	
Син седога Гамзе.....	31.
Занимљивости	
Споменик Перуну у Београду...34	
Стрип	
Са старим боговима.....	35.

**Сви текстови у часопису су ауторски
и не представљају званични став
читаве редакције**

интернет страница:
www.starisloveni.com

контакт:
veles@starisloveni.com

ВЕЛЕС

Интернет магазин посвећен Словенима

Редакција:

Уредник: Никола Милошевић

Лектор: Бранислава

**Текстови: Андреј Стефановић, Душан
Божић, Владимира Матић Куриљов,
Весна Какашевски, Данко Јовановић
Никола Милошевић, Бранислава
Прелом: Ана Милојковић**

Лого: Ненад Беленџан

Насловна страна: Олга Н.

**Илустрација на последњој страни:
Душан Божић**

**Позивамо вас да се придружите
редакцији, тако што ћете попунити
пријавни формулар који се налази
на нашем сајту,**

Предговор

Поштовани читаоци,

Пред вама је нови, пети по реду број часописа Велес. Од претходног броја унесене су одређене измене, за које се надамо да ће допринети бољем квалитету часописа.

Као прво, променила се мало структура уредништва. Односно, у овом броју више не вршим улогу уредника часописа, већ само улогу саветника уредника и аутора предговора. Ова промена мислим да је обогатила часопис и донела му свакако бољи изглед. Ана Милојковић Оми је преузела на себе од овог броја како уредништво, тако и дизајн часописа и прелом. Она је такође, заједно са Душаном Божићем, урадила стрип за овај број.

У претходном периоду издат је зборник радова који је припремила Весна Какашевски и у коме сам и ја учествовао. Зборник има, из моје перспективе, своје предности и своје грешке, али мислим да је јако добро што је објављен и што се неко одважио на такав корак. Шта тачно можете прочитати у њему, можете погледати и у овом часопису, где имате и информације како се зборник може набавити. Надам се да ће он у наредном периоду изазвати појаву још неких зборника радова и књига, који ће се заснивати на прилично озбиљним истраживањима. Наравно, одређени радови и зборници већ излазе, али мислим да је то тренутно на недовољном нивоу, посебно што се квалитета тиче. Лично имам замерке на неколико текстова и у самом овом зборнику да су или концептуално за неку другу књигу, или недовољно квалитетни да би се у истој нашли, поред доброг дела јако квалитетних текстова и радова. У сваком случају мени је јако драго што се овако нешто покренуло.

Занимљив догађај, који мислим да треба поменути, је оснивање удружења Старославци, које прилично редовно организује окупљања. Сама идеја креирања оваквог удружења ми се јако допада и поздрављам је. Приликом креирања оваквих удружења постоји велики ризик да се привуку људи који могу укаљати целокупну слику о томе, попут различитих шарлатана, квази-историчара и неонациста. Из разговора са једног окупљања на коме сам био, добио сам уверавање да се људи из удружења јако труде да то спрече. Надам се да ће тако и да остане, па им желим све најбоље у раду. Такође, морам да се захвалим Старославцима, јер су за овај број Велеса прискочили са неколико текстова.

Што се самог часописа тиче, моћи ћете у њему да прочитате нешто више о Скитима, правцима неопаганизма у Русији, вербалној магији, као и неке наставке текстова који пису у целости, због своје дужине објављени у претходном броју. Уколико имате идеју за неки текст, или сте већ написали текст који бисмо могли да објавимо у следећем броју, пошаљите нам mailом на info@starisloveni.com

Надам се да ћете уживати у овом броју Велеса.

Никола Милошевић

Часопис Велес

Скити

Скити су били номадска иранска племена која су запосела територију централне Европе у времену од VII до VI века п.н.е. и њом владали око 300-400 година – од VI до III века, све док их нису потукли Сармати. Скити су на тој територији сменили Кимере који су ту боравили од IX до VI века тако што су их војно потукли и претерали у Азију.

О њима има много литературе, али многе ствари су нејасне и често противречне. По некима, Скити су били високо цивилизован свет, док су по другима били прави варвари и дивљаци. Чак их и Херодот сврстава у групу варвара, мада је јако велик број Скита који је насељио обале Црног мора прихватио Грчку религију и начин живота, тако да су постојала читава хеленизована скитска племена, такозвани Калиниди. Највише о Скитима знао је Херодот, будући да их је лично познавао, тако да вероватно најверодостојније информације о њима можемо пронаћи у његовим записима.

Организација и освајања

Земља Скита била је мултиетничка, а са освајањем нових територија Скити нису расељавали нити уништавали локално становништво, већ су их активно укључивали у политички и друштвено економски систем. То су открила геолошка истраживања. Скитија је првенствено била добро успостављена војна организација

Припадници највише касте Скита, коју је Херодот звао „Царски Скити“, сматрала је све остale својим робовима. Они су живели на царевој земљи, и њихово племе је било највеће и најхрабрије. Њих је 339. године п.н.е. напао македонски цар Филип други, али су се они ипак одбрали иако им је у борби погинуо цар. Четири године касније, 335, исто је покушао и Александар, али је на крају одустао пошто је стигао до Дунава и није могао даље. Поново је покушао и 331, али је његова војска била поражена од стране Скита.

Будући да се нису бавили ни земљорадњом ни сточарством, већ су били коњаници који су добро баратали стрелама, Скити нису градили куће, ни утврђења већ су живели у шаторима. Пратећи Кимере улетели у Азију где су напали и освојили моћну Медију, тако да су своју власт проширили и у Азији.

Скитски војник

Након двадесетогодишњег боравка у Азији, Скити су кренули на Египат. После повратка у Сирију посетио их је египатски фараон Псаметих, који им је донео много дарова и којечега како не би наставили даље. Пошто су примили дарове кренули су назад у своју земљу, и ту их је дочекало пајвеће изненађење. Наиме, будући да су дugo одсуствовали, њихове жене су у међувремену успоставиле контакте са робовима и са њима подигле нову генерацију. Имајући ово у виду, иако су према извештајима Скити били веома бројни, јако мало је међу њима било правих представника тог народа.

Војни обичаји

Војни обичаји Скита били су веома необични. На пример, када Скит убије свог првог непријатеља он пије његову крв. Главе свих које убије он мора да однесе пару. Једино онај ко донесе главу убијеног непријатеља добија своје следовање. Тако су имали обичај да сваки управник свог округа једном годишње припреми суд за мешање вина из којег су пили само они који су убили неког непријатеља. Они који нису имали шансу да убију непријатеља нису могли да пију из те посуде, већ су морали да седе са стране понижени, јер се сматрало великим срамотом не убити никога. С друге стране, они који су убили много непријатеља доносили су по две чаше и пили из њих одједном. Понекад су Скити долазили и са лобањама својих рођака које би победили на „суду“ и пили из њихових лобања. Веома је чудан био обичај да Скити скупљају лобање својих мртвих рођака.

Римски песник Овидије написао је о Скитима да једва заслужују да их се зове људима, да су бешви од дивљих вукова и да се не боје закона јер правда је инфериорна, а мач правду побеђује.

Борис Талијанчић, Скитски коњаник

Скитски војник предаје Цару главу убијеног

Може се разумети да Скит пије крв убијеног непријатеља како би добио његову снагу, може се схватити и да морају да носе пару главе убијених јер у противном не би добили део плена, али без обзира на бруталан начин живота тог времена не можемо замислiti без гађења да деру с непријатеља кожу и од ње праве јакне и прслуке.

Оно што је чинило њихов начин живота била је пљачка и ратовање. Били су храбри ратници, талентовани и неустрашиви војни вође. Из данашње перспективе нам изгледа као да су се бавили организованим криминалом.

Оно што је било карактеристично за Ските јесте да никада нису остављали рањене другове, а знали су и да жртвују себе да би непријатељ пустио заробљеног друга. Међу њима није било издајника.

Живот

Богати људи су поседовали стада стоке и имали много робова. Истовремено су најтеже послове обављали обесправљени рођаци. Интересантно је да обични скитски народ није тежио богатству, већ су били принуђени да се ограниче на минимум животних потреба. Нису одгајали свиње нити их приносili као жртву. Имали су обичај да спремају месо тако што би га исецкали на комаде и одвајали од костију, а затим стављали у stomak заклане животиње и тако кували.¹

Видели смо да нису били склони алкохолисању, сем оних прослава када су богати људи правили вина, међутим, гајили су конопљу коју су користили на веома занимљив начин. Наиме, побацали би семена конопље на врео камен и тада би се подигла толика парапада и магла, а они су уживали у томе узвикујући од радости. Будући да се никада нису купали ово им је служило као сауна.

1. Ауторка овог текста је имала прилику да разговара са једном особом из Шкотске која ми је, између остalog, описала како се прави један од националних специјалитета у Шкотској, и то је било управо ово. Такође је и велика сличност између речи Скоти и речи Сколоти, како су себе Скити звали.

Историја

Опет, скитске жене су упражњавале свој начин вођења хигијене. Оне би истругале о камен комадиће чемпреса, кедра и тамјана и то полиле водом. Затим би добијену смесу измазале по лицу и телу. Када би следећег дана то спрале са себе кожа би им пријатно мирисала и била чиста и сјајна.

По сликама најртаним на вазама и накиту које су Скити правили, а које су пронађене у областима које су насељавали, можемо видети да су носили дужу косу, а понекад су на главама носили капе. Имали су браде просечне дужине, а теорија да су имали косе очи пада у воду, будући да би их, имајући у виду цртеже, било тешко разликовати од било ког грађанина данашње Европе да су се чешљали, бријали и прали. Уосталом, Скити су, по Херодоту, дошли из Ирана исто као и Сармати, а те територије су у оно време насељавали бели људи.

Скити су имали обичај да деру кожу са својих мртвих непријатеља и обрађену кожу су користили као пешкир, а понеки су од такве коже правили и јакне. Већина њих је скидала кожу са непријатеља и носила са собом. Онај ко је имао највише таквих кожних крпа био је веома уважен. Такође би исекли и десну шаку непријатељу и скидали нокте којима су украсавали оружје.

Златна фигурина јелена из Скитске гробнице

Скитски чешаль

Скитска ваза

Религија и ритуали

Скити су, као и остали стари народи, били многобошци. Осим главног бога и бога рата Папеја и главне богиње Табити, још нека божанства су била Апи, Гојтосир, богиња љубави, Аргимпаса и бог мора, Фагимасад. С обзиром на велик број слика у злату Аргимпасе, изгледа да је код Скита функционисао љубавни живот без обзира на начин живота. Они својим божанствима нису подизали идоле и храмове, већ само богу рата, Папеју. У свакој области у којој су живели био је идол у виду гвозденог мача забоденог на врху гомиле дрва која су била поређана једно на друго у облику квадрата. Једном годишње овом идолу жртвовали су коње и стоку, и то више него осталим божанствима.

Имали су обичај да жртвују по једног од стотину заробљеника, али другачије него стоку. Прво би полили главу заробљеника вином и исекли изнад посуде. Посуду са крвљу би носили до идола и прескали мач. Заробљенику би након завршетка ритуала тело бацили у једну страну, а десну руку у другу, и потом би отишли. Највероватније најнеобичнији ритуал била је сахрана цара. Када би умро цар они би ископали велику јamu у облику правоугаоника. Пошто би средили јamu, тело би ставили на колица и прекрили воском. После би исекли стомак и очистили га, а унутрашњост попунили зачинима и семеном целера и аниса.

Тако обрађено тело би возили на колицима до свих скитских племена. Где год би се појавили са тим колицима људи су морали да исеку по парче увета и круг косе са главе, морали су да изрежу круг ножем на руци, да изгребу чело и нос, и да леву руку убоду стрелама. Затим би кренули у другу област свог царства. Када би обишли све крајеве вратили би се до територије где су царске гробнице. Положили би тело у гроб на простируку од сламе и заболи кошља с обе стране. Затим би ставили дрвену таблу и прекрили прекривачем од трске. У остатак гробнице сахранили би по једну љубавницу, пошто је удаве, слуге, куваре, чистаче, стражу, курира, коње и првенце од свих осталих домаћих животиња. Затим би унутра ставили и златну шољу, будући да Скити нису користили сребрне и бакарне судове. После свих тих ритуала прекрили би

Гробница скитског цара (Недавно је откривена.
Археолози су овде пронашли кости од отприлике 14 коња)

гроб.

После годину дана обавили би још један ритуал. Наиме, удавили би 50 слугу, 50 најлепших коња, удавили би 50 најлепших младића и накачили би их на коње као јахаче тако што би их проболи и повезали на коње, и пошто би тако поставили „јахаче“ око гроба отишли би.

Обичан свет су сахрањивали тако што су возили тело умрлог по целом крају пријатељима и рођацима. Они би понудили освежење и храну коју су сви јели. Обичне људе би тако возили 40 дана, и након тога сахрана би била завршена.

Гробнице Скита биле су састављене из три нивоа који су представљали три света, при чему је први био реалан свет, испод њега је био ниво познат као корен живота, а трећи ниво је представљао мрак и демоне. Овакво виђење света карактеристично је за све Индоевропљане.

Царско скитско гробље (Занимљиво је да Ново бежанијско гробље изгледа веома слично из ваздуха

Код Скита је била веома развијена магија, и било је много предсказивача. У овој области скитског живота био је обичај да се убиством кажњавају они који би погрешили у предсказивању, а предсказање једног требало је да потврде још два предсказивача. Уколико оба кажу обратно, први би био убијен. Што се тиче медицине, за Ските је најбоље решење било да убију болесног. Догађало се да понеки ратник повреди или сломије ногу, и тада је врач морао да га излечи. Уколико га не би излечио како ваља они би га спалили.

Негде око трећег века п.н.е. у области изнад Црног мора протуњало је много агресивних народа као што су Сармати, Трачани, Готи, Келти, што је условило нестанак Скитске државе. Нормално, нису они никде нестале, већ су се просто измешали са народима који су живели на сличан начин, и асимилирали са староседеоцима.

Бранислава

Словенска вербална магија

Да би јасно одредили које се магијске технике које су наши преци користили могу сматрати вербалном магијом, дефинисаћемо прво појам ове магијске праксе. Под вербалном магијом подразумева се она магијска пракса која за свој циљ има претварање речи у дела. Речи које се овом приликом изговарају могу да буду интониране тј. могу да се вибрирају, или могу да се изговарају у одређеном ритму. Практичар може користити готове формуле или их, у зависности од свог циља сам измишљати.

Није нам познато да ли су стари Словени били упознати са техникама вибрирања. Ова пракса своје порекло има у мантрама, односно, хиндуистичким формулама које су постале веома популарне седамдесетих година прошог века (најпознатија хиндуистичка мантра је АУМ). У народним песмама словенских народа примећује се одређена склоност ка вибрирању, а традиционалне српске песме су по томе чак карактеристичне. Такође, неке родноверне групе, као што су „Велесов круг“ и „Јарга“ из Русије, користе вибрирање током својих обреда као помоћ при буђењу енергије. Обавезни део њихових иницијација, венчања и других ритуала су интонирања, која у комбинацији са одређеним покретима помажу буђењу енергије. Међутим, не можемо са сигурношћу тврдити да се вибрирање традиционално користило у словенској вербалној магији. Зато ћемо прећи на оне магијске технике које су нам познате.

Најпознатије форме вербалне магије свакако су басме или бајалице. Реч „бајати“ налази се и у корену речи бајка из чега можемо наслутити каква је заправо природа ових „прича за децу“. Типова бајалица има колико и људских жеља и потреба. Онај који баја ради то да би се обогатио, да би се одбранио или заштитио од болести, да би „отерао зло“. Баја се такође и да би се неком другом нанело зло (из освете или из неких других разлога) или да би тај други оздравио или се заштитио од зла. Ево примера бајалице која је имала да омогући извесном Драгану да оздрави од жутице. Највероватније је у питању један општи облик бајалице против жутице који је преформулисан у складу са њеном сврхом.

„Жута кучка жуто куче окотила
Жутог дана,
Жутог месеца,
Жуте године,
У жутој шуми;
Жута шума нек остане
А жутица нек нестане
Са нашега Драгана!Хуууууј!“¹

Обично се уз изговарање басми врше још неке обредне радње да би се ојачало дејство басме. Руске „зхнакарке“ тј. жене које се баве магијом најчешће користе помоћ Елемената да би ојачале своју бајалицу („заговор“). У том циљу оне користе Ватру (у облику пламена свеће), Воду и друге Елементе, али и остале предмете за које се верују да имају моћ. Рецимо, кристали типа кварц и малахит нека су од помоћних средстава који се користе у вербалној магији.

„Вуци ти били сапутници“. „Вода те однела“ (у хришћанској варијанти је „Ђаво те однео“) итд. Осим што куну друге, умеју Словени и да прокуну себе. У случају да су љути на себе због нечега што се десило или из неких разлога себе окривљују за неки зао догађај они куну „Земљо, отвори се“, „Зини земљо, живог ме прогутај“ (македонска верзија ове прве клетве). Сећамо се и реченице коју изговара девојка из песме „Стари Вујадин“: „Чарне очи да не би гледале“. На овај начин она куне своје очи које су виделе зло које је снашло српски народ— заробљавање Вујадина и његових синова. Слична овој клетви је и чешка „Чарне очи не виделе раја“.

Словени куну и да би спречили да се деси нешто лоше услед непромишљено изговорених речи или услед изражавања „лоших мисли“. У овакве клетве спада, рецимо, „Језик прегризао“ која се може појавити и у другим формама вербалне магије осим у форми клетве („Да не чује зло“, „Не реши двапут“ итд.)

Заклетве- Једна од најранијих забележених словенских заклетви потиче из периода паганизма. Она је сачувана у „Несторовој хроници“ која описује закључивање примирја између Руса и Византинаца : „И заклињаху се оружјем и Перуном, богом својим, и Волосом скотјим богом и утврдише мир 907. године“. Постоје два типа заклетви. У први спадају заклетве типа „Ако лажем, да ми умре...(неко од родбине)“ итд. Овде опет видимо пример вербалне магије усмерене ка себи. Онај ко се заклиње заправо себе проклиње у случају да прекрши заклетву. У други тип спадају заклетве у оно што је највредније и најмилије. Најчешће је у питању душа, као нешто највредније што човек поседује („Душе ми“), затим, нешто без чега не би могли да живимо и функционишемо као што је нпр. вид („Тако ми очију“). Куну се Словени и у своју родбину, у зависности која особа му је најближа срцу („Мајке ми“, „Сестре ми“, „Дене ми“). Ту је и најопштији тип заклетве „Тако ми свега“ (македонски „Жими се“).

Благослови. Познато нам је да свештенички сталеж код већине старословенских племена није играо толико важну улогу као код других народа. Изузетак представљају Словени који су живели између Одре, Лабе и Балтичког мора, а претпостављамо да је највећу моћ имао свештеник који је служио у Световидовом арконском храму. Очигледно је да се Словенима са ових простора није био потребан свештеник да би добили благослов, већ су сами се сами бавили праксом благосиљања. Ово доказује велики број сачуваних благослова. Неки од њих су, рецимо, лички благослов „Ајс, срећа ти цјевала“, затим српски „Здрав ти био кућни праг, домаћине“ и „Руке ти се позлатиле“, итд. Ту су и благослови који почину са „Дајбоже“ који највероватније потичу из периода паганизма.

Кумљење такође спада у ову врсту магије јер се њиме врши одређена радња (речи постају дело). Човек се окумљује са кугом или вуком, изговарајући реченицу „Кумим те богом“ или нешто слично. Акт кумљења садржан је у самом изговарању ове реченице, а циљ кумљења је обезбеђивање заштите од бића са којим се жели кумство. Наши претци су веровали, а верују и данас, да ће се изговарајући ове речи заштити од нечег лошег (болести куге, напада вука, нечијег злодела). У овом веровању је садржана нада да род неће на рода тј. да неће кум на кума.

Призви су још једна форма вербалне магије. Актом призывања успостављала се веза између света људи и света богова, предака и митских бића. Овај акт имао је за циљ обезбеђивање помоћи бића које се том приликом призыва, па су се призывања вршила онда када је постојала потреба за оваквом врстом помоћи. Призывања су такође била део свештеничке службе у храмовима (бар код оних Словена који су имали храмове и свештенство). Вршила су се у циљу евоцирања присуства божанства у храму за време празника, ритуала или пред одлазак племена у рат. Словени са најчешће вршили призвиве током ритуала плодности када су се певале одређене обредне песме. Ове песме су обично садржале усклике Ладо и Љельо због чега се сматра да су се том приликом призвивале богиње плодности. Навешћемо неке од примера призыва овог типа

Ђурађ коси по побрђу, Ладо ле, миле!
Коња пење по залеђу, ој Ладо, ој!
Ђурђу жеђца додијала, Ладо ле, миле!
Ђурађ коњу говорио, ој Ладо, ој!
„Врисни, коњу, добро моје, Ладо ле, миле!
не би л'чула моја љуба, ој Ладо, ој!
Не би л' воде донијела, Ладо ле, миле!
Тебе воде мене вина, ој Ладо, ој!“

или

„Невен вене, ле, за горицом, ле, ле, Лельо, ле!
Мене зове, ле, да га берем, ле, ле, Лельо, ле!
Ја га немам, ле, када брати, ле, ле, Лельо, ле!
Јунаци су, ле, к игри дошли, ле, ле, Лельо, ле!
Или ћу и, ле, надиграти, ле, ле, Лельо, ле!
Или мене, ле, неће бити, ле, ле, Лельо, ле!“²

Клицања су једна врста призыва. Призиви обично садрже неке усклике мада се може клицати и независно од призыва („Слава!“ је, рецимо, један од ових независних усклика). Кличе се боговима, прецима и вилама, како да би се од њих измолила помоћ, тако и да би се њима одало поштовање. И ова пракса представља претварање речи у дело. О клицању прецима Александра Маринковић Обровски пише: „Магијски циљ клицања је оживљавање херојских предака; што се у преносном смислу може сматрати и причешћем.“³ Поред усклика „Љельо, Польельо, ле, Ладо“, ту је и усклик „Дзидзи лелиа!“. „Слава!“ је takoђе усклик кога су Слови често користили. Александра Обровски га везује за култ Световида, али су наши преци клицали и другим боговима. Словенски родноверни најчешће користе управо овај усклик, као и „Слава (родним) боговима!“

Весна Какашевски

1. Из књиге „Народна књижевност Срба на Косову и Метохији“, други том. Аутор: Владимир Бован, „Јединство“, Приштина, 1989. Објављено на сајту www.svevlad.org
2. Обе песме сакупио је Вук Каракић а објавио Свељад
3. стр 120, „Сунце- старшина словенског рода“, Зборник радова „Конференције о словенском наслеђу“, ЕЕКЦ „Сфера“, Нови Сад, 2007

Сећање на заборављеноог Бога Првога и Јединог и извориште Светог Тројства (2.део)

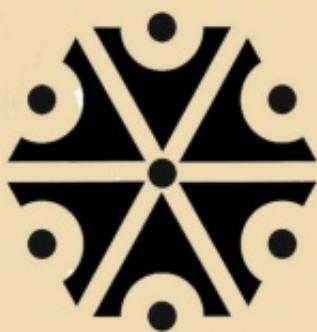
4. Судар Првога и Јединога

Читајући горње редове о Богу Белу Перуну, прво што се намеће сваком Србину је чињеница да су имена Илија и Перун у нашој традицији увек сматрани као два имена једног истог Бога. Сада кроз Стари Завет сазнајемо да се ипак радило о два Бога и још да је дошло до стравичног сукоба између верника Бела Перуна и Илије Јединога на просторима Блиског Истока.

Да би смо боље разумели основу овог сукоба морамо кренути од Мојсија. Као усвојени син египатске принцезе, он је израстао у великог законодавца, војсковођу и свештеника. Свестан свог јеврејског порекла он у једном тренутку решава да своје огромно знање посвети добробити свог народа: Његовом избављењу из Египта и утемељењу јеврејске нације и државе. Али знао је да јака држава јединственог народа захтева и јаку јединствену религију. Аријевска лепршава вера препуна слободе одлучивања сваког верника како, када и у кога ће да верује није одговарала Мојсијевом (египатском) виђењу вере. Вере, која треба да буде у служби владара и државе. Не заборавимо да је Мојсије био египатски свештеник и да је вероватно више знао о египатској вери него о вери свог сопственог народа. То објашњава зашто је цео његов животни пут био праћен Божјим чудима на коме би му позавидели и највећи мађоничари данашњице. Јер праксу стварања чуда пред народом како би се он држао у покорности Мојсије је био добро изучио у Египту. Народ је тражио сталне потврде исправности своје одлуке да крене у неизвесно и Мојсије им је давао потврде: чуда! Никада више после Мојсија, а ни пре, Саваот Илија Једини толика и таква чуда није урадио пред људима. А и зашто би? Зар само наше постојање није довољно Божје чудо? Али, колико год да је Мојсије успео да утврди Јеврејску посебност (нацију) и да законима (како верским тако и државним) утемељи чврсту дуговечну јеврејску државу, био је свестан да ће Јевреји, када стигну у Палестину где су староседеоци говорили истим језиком и где их нико неће третирати као робове, почети да се осипају и да се враћају у веру Бела Перуна који није био толико захтеван као Мојсијев Илија. Јер основа им је била иста – Аријевска: Један је Бог на небу и другог нема. Због тога је Мојсије морао да посади семе мржње према Белу и да наведе Јевреје да са презиром и

ни подоштавањем гледају на то вишебожтво. Његов приоритет је био да осигура опстанак своје нације која је била још у повоју и у коју је он толико труда, знања и времена уложио. Због тога и друга Божја заповест: Не прави себи идола..., обнародована у средини где су постојале две вере и где је она друга правила идоле, била својеврсна објава рата Бјелом Пјевуру. У 1 Царевима 18:21-39 постоји добро описан примера Адонајевих чуда када пророк (Свети) Илија показује моћ свог Бога наспрот пророка Белових. Ту Свети Илија позива пророке Белове да призову свог Бога да упали ватру на паљеници (ломачи) спровђеној Њему за жртву и да тако народу покажу моћ Белову. Наравно, када Бели Перун и после дугочасовних призивања и молитви не упали ватру, онда у подне Свети Илија реши да он призове Адонаја да то учини на жртви паљеници спровђеној Њему у част. Тада Свети Илија рече: „Напуните четири ведра воде и излијте на жртву и на дрва. Па опет рече: Учините још једном. Па опет рече: Учините и трећом. И учинише и трећом,“ те вода потече око олтара и напуни се опкот воде... (И када Свети Илија позва Адонаја да упали ватру) Тада паде огњь Адонајев и спали жртву паљеницу и дрва и камен и прах, и воду у опкоту попи. Ако вода није била вода већ нека народу непозната безбојна запаљива течност, потреба да се вода више пута просне преко дрва и те како има смисла, јер како би иначе дрва тренутно букинула. И сам чин пијење воде у опкоту, даје нам за право да се запитамо: Дали се ту уопште радило о води? И зашто он позва Адонаја да упали ватру у подне, када је Сунце најјаче? Да није користио сочиво да из даљине упали воду? Искрено верујем да би Давид Коперфилд у тим временима био не светац, већ сам бог који је сишао међу људе. Када сам прочитао овај текст о чудима Светог Илије, запитао сам се: Зар таквог човека ми славимо и то на дан који би требао да буде посвећен Богу Једином, Илији Саваоту, од кога све поста? Интересантно је да су и пророци Белога и Свети Илија направили исто паљенице и да су обе стране користиле јунце за жртву. То само показује колико су биле мале разлике у начину обредног исказивања вере између следбеника Белог и Адонаја. Чак и Давидова звезда има исто шест кракова, као и Муњевити Знак Бога Перуна (приказан на доњој слици).

Да се разумемо, настајања Јеврејске нације не умањује и не сме да умањи истину о Једином Илији од кога настасмо и у чијој светлости сви ми опстајемо. Он је Саваот, Отац свега постојећег. Друга је ствар што је у једном историјском тренутку Илија био изабран од Мојсија да му послужи за испуњење његове грандиозне визије стварања јеврејске нације. Требамо да разумемо да се са Мојсијем десио један тако универзални принцип: **Јака држава захтева јаку цркву која ће је пратити.** Овоземаљски владар има

потребу да се поистоветити са вольом Божјом како би све његове одлуке биле безпоговорно поштоване. Таква црква неминовно се, по својој природи, одриче духовних висина зарад материјалних моћи. Имамо и млађи пример овог истог принципа: Папа је изасланик Божји на Земљи и с тога једини безгрешан. Све Његове одлуке од Бога долазе те се беспоговорно морају поштовати и у њих се не сме сумњати. Зато Папу треба схватати не као оличење највеће духовне висине, већ као продужетак Римске Империје која се у једном историјском тренутку преселила из сената у Ватикан. Народ увек, можда споро, прозре спрегу власти и цркве. Због тога се Западној Европи и десио Протестантизам; као одговор на Папину озакоњену безгрешност. На жалост, у Западној Европи је отуђење цркве од народа било толико јако да се десио и најгори облик борбе против цркве огрезле у материјализму: Потпуно негирање постојања Бога.

Проблем са Јеврејском вером је био у спутавању универзалних аријевских Божјих принципа. Уместо прастаре универзалне доброте, са Мојсијем је озваничена селективна доброта окренута ка ближњем свом: ка породици својој, ка брату свом, ка народу свом. Тек ако нешто претекне, доброта се могла исказати и ка осталима. Овакав став увек води ка налажењу оправдања код човека за не чињење добра и ка безосећајности према туђој патњи. Ако види муку другога, чак и да може да му помогне, увек у Мојсијевој вери ће увек рећи: „Али још увек има муке и беде код брата мага.“ И неће помоћи. А брату своме? Помоћи ће јер не сме да се оглуши о Мојсијеве законе. Ова ускогрудост јеврејске вере окренуте само својој заједници је на крају и изнедрила Исуса. Исус је својим учењем вратио лепоту аријевске ширине и неизмерне љубави у Илију. Може се слободно рећи да је Исус био својеврсни закаснили одговор Белог Перуна Јеврејима, али сада кроз њихову сопствену веру која је већ вековима славила своју победу у Палестини. Јер Богу није важно којим Га именом зовеш, већ Му је важно да се Његових принципа држиш.

Треба можда овде поменути и Мухамеда. Растрган између жеље да верује у Једног Бога ослобођеног јеврејске ускогрудости, а неспреман да прихвати Хришћанство због непризнавања Исуса за Бога, Мухамед је створио своју веру у Илију чије је име из Старог Завета читало као Аллах.

Како је онда дошло до тога да се на Балкану Илија и Перун сматрају једним Богом? Балкан као вечна раскрсница светова је тада био и раскрсница Богова. Ту се славио и Перун и Илија у заједништву, складу и љубави, јер се ту свету објављивала једна предивна Истина: Перун и Илија су два имена једног истог Бога: Првог и Једног. Бога који створи све, одржава све и има моћ да уништи све. Због Његових великих моћи, народ Га је поштовао као носиоца најчистије Правде и најчистије Истине.

У споју ова два имена у једну суштину можда можемо тражити и разлог покушаја

брисања Илије из нашег националног памћења. Јер, када је Цар Константин објавио Хришћанство за званичну религију Римске Империје име Илијино није било проблем. Али Риму свакако није одговарало да славе Перуна раме уз раме са Илијом. Тако нешто би водило давању примата Словенима које је Рим одувек третирали као низу расу довољно добру само за робље. Чак и да је Константин био спреман да не послуша Рим, Свети Оци са подручја Близког Истока никада не би дозволили слављење Перуна, јер је Перун у Библији био јасно описан као зло против кога се још Мојсије борио. И тако на крају један старозаветни пророк би прозван за свешта. Лакше је било сакрити Илију, него признати Перуна.

5. Лепа заборављена реч Рави

Бавећи се изучавањем старих аријевских речи, не смемо а да не поменемо реч Рави, јер се она посебно важна за нас Србе. Сурија и Рави су две ведске речи које значе Сунце. Сурија се рецимо задржала код нас кроз име Сурог Орла, птице која се највише уздиже ка Сунцу. Зато се она још зове и Златни Орао, јер Сунце исијава златне зраке.

Али вратимо се речи Рави. Исуса је народ свуда где се појављивао звао Рави, што свакако не можемо узети у смислу Сунца, већ у смислу: Светли или Просветљени. Он је био Божја светлост. То у осталом потврђује и Јеванђелист Јован, поистовећујући Исуса са светлошћу.

1. Израил = Из-Ра-Ил = Из Раби Илијине = Из Светлости Илијине. Дакле сви смо ми из светлости

Илијине настали и свако ко то прихватица Израил је.

2. У нашем црквеном језику се често употребљава израз: Раб Божји и тумачи се као Слуга Божји.

(Вероватно што се реч роб погрешно узела као корен речи раб.) Са становишта значења речи Раби, скраћено Раб, ближе је истини рећи да је Раб Божји у ствари Светлост Божја или Богом Просветљени. Дакле, из сваког човека зрачи светлост Божја из које је настао и у којој обитава.

Художник: Корольков В.

1magazey.ru

3. На крају анализирајмо и реч Сораби = Со-Раби : више Раба (Светлости) Божјих заједно чине Со-Рабе Божје = Су-Светлости Божје. Реч која изражава јединство и сродност сваког човека са сваким који је у Богу, јер смо сви ми сабраћа у Једноме од кога настасмо. Позната кованица: „Исто нас Сунце греје.“ је оличење истог овог принципа.

Из горње анализе се може извести следећи закључак: Уврежено српско веровање да су Срби "Божji Народ" није ништа друго него веровање да су Сораби, односно Израил. Јер смисао и једне и друге речи значи: Сви смо ми из Светлости Бога Јединога створени и у њој живимо. Принцип Сораба, Израила је највиши принцип кога човек може да достигне. Јер ако два човека верују да од Једног Бога насташе и да у Његовој светлости живе, да их исто сунце греје, онда је небитно којим именом Га зову и којом службом Mu служе. Онда увиђају да су све разлике између њих они сами створили. А разлика, која год и каква год, без спознаје да смо Израил – Сораби води ка мржњи, неразумевању и сукобу. Сораби је моћна реч – она доноси мир Божји међу људе! Тренутак када два човека схвате да су Сораби, они осећају спону која их веже у највишем могућем јединству; у Јединоме, у Саваоту, у Илији, у Перуну, у Елохиму, у Алаху.

Узвишеност речи Сораб видимо и у њеном заосталом одјеку у Пакистану. Сохраб и данас тамо значи: Највећи, најјачи, најхрабрији, најбољи. Данас се она у Пакистану често користи да означи највиши квалитет; најбоље од најбољег. Поновимо да уметнуто X вероватно наглашава узвишену значење ове речи, јер је у Пакистану изговарају: сораб. Да ли човек уопште може бити на узвишенијем месту него када је у Светлости Божјој и када прихвата свако друго људско биће као себи равном? Сматрати себе Светлошћу Божјом је и обавеза која захтевала моралност, поштење, широкогрудост и високи осећај Божје Правде. Срби и данас, као и онда, никада нису приморавали другог да верује у Бога, они су само својим личним примером показивали другима пут ка Њему, Јединоме. У изворима на Интернету се наводи да је Сохраб стара Персијска реч која значи херој. Бити Сораб је свакако наметало обавезу и херојског држања у битци. Јер Сораби су знали да је Бог са њима и да својим оружјем доносе Правду Илијину - Перунову. И где го су били Илија и Перун, били су и Сораби: Од Индије до Персије, па све на горе кроз Балкан, до Лужице и још даље на север - славило се име Српско.

И ако није део овог текста, не могу да не поменем сличност речи Сурија и наше речи судија. Разлика је само у једном слову. Захваљујући овој сличности, лако је препознатљив прави смисао речи судија: Онај који суди мора да буде најпросврљенији. Из њега мора да исијава светлост Божја у својој највећој чистоти како би Божју Правду могао да тумачи људима. Данас, у секуларним државама где је вера одвојена од земаљске власти, на жалост је и Божја Правда одвојена од државних закони. Стога судије данас не би смеле себе да се зову овим

узвишеним именом, јер они не суде по Правди Божјој, већ доносе одлуке по праву земаљском.

6. Извориште Светог Тројства

Како је то Бог троичан? Ово је једно од централних питања Хришћанске вере. Из разлога што сваки хришћани зна за Свето Тројство још од свог детињства, Оно је својеврсни аксиом који не треба ни објашњавати ни доказивати. Али ако верник некада постави себи ово питање или, не дај Боже, оно буде смишљено постављено од припадника дуге вере, онда почиње проблем. Објашњење која налазимо по књигама нису разумљива, претешка су, конфузна. Препуна су филозофије са пуно нејасних и збуњујућих речи у себи. Чак се и Римо-католици и Православци споре око суштине троичног принципа Бога. Код православаца Син и Свети Дух произилазе из Оца, чинећи Бога једним, а подразумева три личности којима је узрок Бог Отац. (Отац од вечности рађа Сина и исходи Духа.) А код римо-католика Свети Дух произилази из Оца и Сина. Они полазе од јединства бића у смислу суштине, коју три личности Тројице деле.

Сада човек не може а да се не запита: Зар је могуће да бар један део, од два највећа дела Хришћанства, не разуме суштину онога што је у основи његове вере? Зар је могуће да обичан човек, који живи у Богу не може разумети троичну представу Бога? Свако ко сматра да у једноставности лежи савршенство, не може да прихвати компликована и конфузна објашњења. И баш због немогућности давања оштеразумљивог одговора на ово питање, нехришћанске вере најрадије нападају Хришћанство управо на питању Светог Тројства.

Ту нам се одмах намеће једно пресудно питање: Ако Тројства као принципа нема у Јеванђелима, зашто су се Свети Оци толико борили да уведу Свето Тројство у хришћанску докму? Ако је концепт Свето Тројства прекомпликован за човека, ко је био тај толико надахнут Духом Божјим да је схватио суштину Светог Тројства и успео да својим авторитетом и аргументима убеди присутие на Никејском Сабору да Свето Тројство уведу у Символ Вере? Исус никада није поменуо речи Свето Тројство. У Јеванђелима која сматрамо аутентичним Јеванђелисти такође нису поменули те речи. Знајмо да Га нико ни од пророка није поменуо. Чак ни Јован Крститељ, нити Апостол Павле нису имали толико надахнућа у себи. С тога морамо да поставимо крајње питање: Од куда Свето Тројство извире и зашто су Свето Оци били толико уверени у његову важност? Зато се вратимо једноставном и логичном објашњењу Светог Тројства. Изворно Ведско – Аријевско поимање Светог Тројства је било: Један Бог који се у основи претстављао људима кроз три вида свог деловања, Триглава: стварање, одржавање створеног и уништавање створеног. Из претходних анализа се може

назрети, али не и доказати, да је веровање у Илију било више окренуто јединственом Богу без поштовања и слављења Његових појавних облика. Мада не смо заборавити да је чак и он имао три имена: Једини, Саваот и Илија. Насупрот Илији, поштоваоци Бога Белог Перуна су опстајали у старој аријевској вери и славили су Тројства. Они су поред Великог Триглава славили и мале Триглаве. Судећи по хришћанском Светом Тројству које је свакако настало под утицајем великог броја следбеника Бога Белог, у Европској верзији ведског наслеђа се губи уништилец створеног. Тако данас имамо следећу конструкцију: Бог - Илија, Бели (Једини и Први) : Он се састоји од следећег Светог Тројства :

Отац – Сварог (Сва-род): Творац свега постојеће

Син, Исус – Дажбог: Одржитељ, Он даје све потребно за одржавање живота: Светлост и кишу (воду)

Свети Дух – Световид: Даје човеку увиде у бесконачно Божје знање.

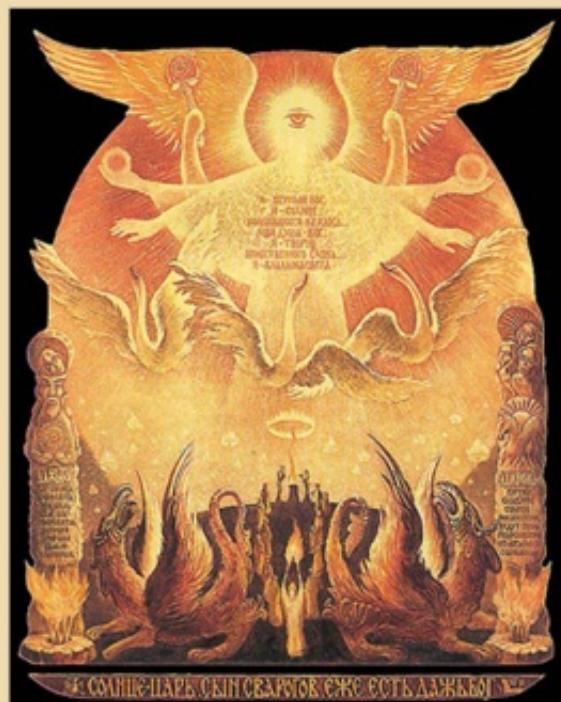
Када се читају тумачења Светог Тројства од стране цркве, осећа се једна мешавина појмова. Сваки од елемената Светог Тројства се рецимо назива стваралачким, што само доказује да је Свето Тројство одсечено од својих корена. Отац је управо Отац јер је Творац, јер је Он све створио и још увек непрестано ствара. Син је одржитељ живота, то нам и само Свето Причешће поручује: Ми опстајемо у животу управо непрестано примајући у себе:

вино = крв Христову = Дух = Светлост и

хлеб = тело Христово = материју = воду (не заборавимо да је човеково тело 75% вода).

Овде видимо директну паралелу између Дажбога и Христа.

Свети Дух, као и Световид је носилац свепоштег бесконачног Божјег знања. Он човеку доноси знање, кроз увиде, поруке = вести, које су му потребне да би своје искуство разумео и унапредио. На питање: Зашто је уништилец избачен из првобитног Тројства, данас је скоро немогуће наћи одговор. Али оно што можемо рећи је да су основне функције уништења биле пребачене самом Перуну – Илији. Уништење је било преведено у принцип Правде. Перун - Илија је својим рушилачким деловањем извршавао Правду

Художник Крикуневский В.

1magaz.ru

Правду: Уништавао је оно што не ваља да би створио нешто ново, што је боље. Став Јевреја према Светом Тројству је јасан; они Га не признају и сматрају Га вишебожством. Ми смоза њих још увек поштоваоци њима злогласног Бога Баала. Исто мишљење деле и Муслимани. Али са Муслиманима је иронично што не желе да виде једну просту чињеницу: Ако смо ми Хришћани вишебожци, онда су они 33 пута већи вишебожци од нас! Јер они славе 99 Предивних Имена Алхових које нису ништа друго до 99 нарави Алхове. А шта је Свето Тројство него 3 нарави Илијине?

7. Тројанска култура

На крају поменимо и Тројанску културу у контексту старине слављења Илије на просторима Балкана. У својој књизи "Словенска Митологија" (Србобран, 1928) Спасоје Васић је, говорећи о Тројану као једном од божанства у митологији стarih Словена, рекао једну веома интересантну чињеницу: "Многобројни градови дуж Дунава и Саве, па затим многи путеви, мостови, кланице итд. Све севезивало за име Трајаново. Те градове или војничка утврђења, која су била у рушевинама, легло "змија и јакрепа", обилазио је народ и плашио их се, верујући да је пун злих демона, и да су штавише њихово стално седиште. А како су сви ти порушени градови носили Трајаново име, то је онда створен и један нови демон..."

Идол Перуна на свјетилиште в Можайской Пятине

Погрешно је што Васић име Тројан везује за римског Императора Трајана, који је остао познат у историји по освајању Дакије (данашње Румуније), јер зашто би староседеоци Балкана који су већ вековима били под Римском управом толико значаја давали том једном римском императору? Са друге стране Васић сам наводи у тексту места као: "У Далмацији се рушевине града Burnum називају Тројановим замком; рушевине неког старог града крај Н. Пазара такође се зову Тројановим именом..." , а та места свакако нису уз Дунав и Саву. Не заборавимо још да поменемо и Тројанов Град на Церу или рецимо Гундулићеве стихове из "Османа": "При мору, украй српских страна, у пржинах пуста жала, Лежи Троја укопана, од грчкога огња пала..." Да се подсетимо, чак до касног 19-тог века западни извори су често Балкан називали

Илијиним именом: Илирија. Уважавајући чињенице о многобројним разрушеним Тројановим градовима расутим по целој Илирији, долазимо до закључка да је Троја била Балканска држава са завидном територијалном, војном и економском моћи. Троја није могла бити само један град. Превођење Троје у Град-државу је старо-грчко схватање државног уређења. Свакако, пад града Троје као центра Тројанске цивилизације је довео до потоњег урушавање целе Тројанске државе.

На крају морамо нагласити највећу лепоту Тројанске цивилизације у Илирији: Она је још у тим прадавним временима у својим основним именима јављала предивно јединство Бога Илије и Тројства (што је неодвојиви део вере у Белог Перуна). Дух овог јединства, Њиховог споја у једној суштини, и после више од 40 векова исијава у пуној снази и лепоти кроз нашу Православну Хришћанску веру. Ми и данас славимо Бога Јединог (Илију Саваота) и Свето Тројство (Перуна Белог) у јединственом и неодвојивом споју, као што то и наши прастари чинише. Чињеница је да је стара словенска религија званично мртва већ више од 10 векова и да се толико тога изгубило да је немогуће вратити јој стари сјај. А и зашто би смо то чинили? Зар Илија – Перун, немаше моћ да уништи једно, да би на његовом месту створио друго – лепше и боље? Он је тај који уводи у промену! Ако је Његова воља била да вера у Христа израсте на згаришту старт вере, враћати се на старо не можемо и не смејмо. Али морали би смо једном за свагда рећи истину: Долазак Исуса Христа међу људе, није почетак света. Ми смо Христа прихватили као Живу Реч Божју која нам се Богојавила. Али такође је истина да ми данас у Хришћанству имамо богато наслеђе старе аријевске религије, која је и из Христа извирала, и да је то лепота коју не смејмо да заборавимо. Морамо са поносом признати да смо ми, још од првог људског сећања па све до данашњих дана, једна сјајна карика у непрекидном ланцу вере у Бога Јединога и Троичнога. И зато славимо Свету Тројицу, као што су нам преци од давнина саввили Перуна и радујмо се! И славимо Илију, Громовника нашег, као што Га славише наши стари и радујмо се. Другог августа - на Илиндан, још увек су свуда вашари по Србији. Ми свог Бога Јединог слависмо уз песму и весеље - с љубављу.

Данко Јовановић

Поглед на стару веру Словена

КУМОВА СЛАМА

Кумова или Кумовска слама је наш народни назив за сазвежђе познатије као Млечни пут. О настанку назива тог сазвежђа постоји легенда коју је записао Вук С. Каракић:

„Уочи Божића дошао кум код кума да тражи сламу на зајам. Овај му тада одговори да му не може дати сламу јер му треба за Божићни обред. Рекао му је да тада може да да сламу само Христу. Међутим, кум је украо сламу, али ју је успут просипао. Бог је кума казнио и оставио траг сламе на небу да га могу видети сви људи као опомену“.

Рекли су о Кумовој слами:

„Ово народно објашњење потиче из једне оријенталне приче о лопову који је просипао крадену сламу.“

Српски митолошки речник, Група аутора, Нолит, 1970, Београд, страна 201.

„Народно објашњење етимолошког је порекла и дошло је отуд што је на туђу причу о лопову који је просипао крадену сламу надовезано погрешно народно етимологисање у вези са речи „кумовски“. Порекло овог назива, међутим, сасвим је другачије; да бисмо га разумели, морамо поћи од стarih веровања“.

Мит и религија у Срба, Веселин Чајкановић, Српска књижевна задруга, 1973, Београд

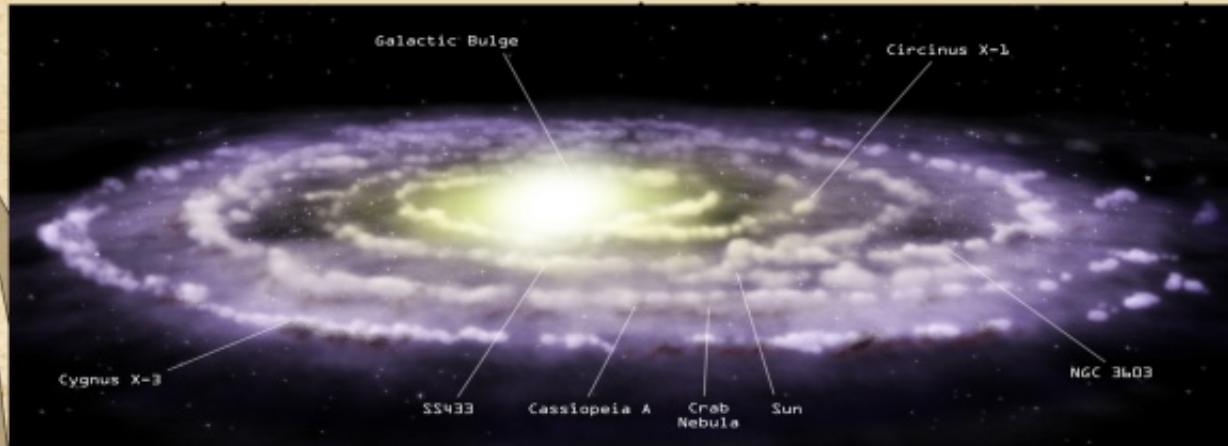
Занимљиво је да ова прича није наша изворна народна, него је уобличена након примања хришћанства. Црква је нашим старим обичајима и легендама покушала да да хришћанско обележје како би нову веру приближила народу. Није боље прошао ни обичај кумства. Како пише Српски митолошки речник „црква је санкционисала кумство и дала му данашње обележје“.

Многи тзв. индоевропски народи, па и

Поглед на стару веру Словена

наш српски, верују да је сазвежђе Кумова слама пут којим душе умрлих иду на онај свет. И не само душе умрлих, постоје веровања да је то пут којим се крећу и богови поготово они који воде душе умрлих. Остаје питање зашто је назив сазвежђа Кумова слама. Кум је старинска народна установа, много старија од хришћанства. Назив кум познат је свим Словенима. Кумство се сматрало за светињу јер се веровало да од њега зависи породични и домаћи напредак. Народне здравице нам говоре да је кум послат од самог бога. Кум се увек налазио уз кума када је било најпотребније. Ако је неко био тешко болестан један од начина излечења био је симболичан одлазак на онај свет уз помоћ разних магичних радњи, а повратак из тог света био је уз помоћ кума или побратима. Сматрало се да би након тога болесник оздравио. По једном старом веровању, на самртој постели, онај који би уз умирућег био до последњег часа је његов кум. Он га прати и упућује на онај свет јер без кума умирући неће стићи на право место.

Остаје да делимично објаснимо везу сламе са светом умрлих. Слама има и за богове и за душе предака нарочиту привлачну снагу. Када су Словени и други стари европски народи приносили жртве простирали би их по трави, сену или слами и призвали би богове и душе предака до дођу и приме те жртве. У неким деловима Србије и данас постоји обичај да се на четрдесетодневни помен по гробу поспе слама и по њој поређа јело за душе умрлих. Слична је улога сламе која се посипа за време Бадње вечери - то је вече посвећено душама предака.

Из ових описа стarih обичаја видимо да назив Кумова слама има много дубље значење које још увек није доволно разјашњено. Велика је разлика између традиционалног предања и оног које је идама данас познато. Кумова слама нема везе са крајом, она није пут лопова, већ пут умрлих и пут богова.

Андреј Стефановић

Часопис Велес

Неопаганизам у Русији, поглед са стране

Неопаганизам. Језочество. Родноверје. Иако писам ни стручњак ни познавалац, овај феномен је упловио у моју сферу интересовања, пре свега захваљујући блиским сусретима личне врсте. Од тада повремено ломим главу, тумарам глобалном компјутерском мрежом тражећи информације, и покушавам, себе ради, да одгонетнем шта се ту крије. Нисам се удубљивао ни у једно родноверско учење или теологију, познавање историје и митологије Словена ми је на нивоу опште културе. И ако се налупетам глупости надам се да ће се наћи неко да ме просветли.

На питање чега све ту има, најлакше је одговорити са “чега све ту нема?” Теорије расе искоциране из нацистичке пропаганде са све нотираним Хитлеровим цитатима, прича о Атлантиди и Хипербореји и НЛО-има, древној словенској цивилизацији хиљадама ако не и десетинама хиљада година старој... фалсификата и плагијата, дивљих измишљотина, контроверзи и скандала, анти-хришћанства и анти-семитизма. Дакле разних глупих и јако ружних ствари. Али такође и покушаја да се унутар покрета ради на уједињењу, и борби са лажима, паранауком и штетним идеологијама. И све се то врти око покушаја да се реконструише и обнови родна вера Старих Словена.

Основно питање на које покушавам да дам некакаве одговоре и образложења је „Зашто?“ Чему све то? Јасно је како масовне светске религије са вековном традицијом опстају, чак и када се њихова веровања косе са општеприхваћеним научним виђењем света, живота и постојања, али шта наводи људе да реконструишу и варскрсавају вековима напуштене системе веровања? Самим истраживањем и реконструкцијом бавили су се научници још од XIX века, историчари, етнографи и антрополози, али зашто је неко решио да оживи ту традицију у виду новог религијског покрета?

Родноверје никако није јединствен и уједињен покрет. Активни практиканти су организовани у друштвене групе величине од десетине па до пар стотина људи. Неке од тих група одржавају међусобне везе и званично су удружене у савезе, друге су потпуно независне. Немогуће је тачно утврдити број родновера који не учествују активно у покрету, већ родноверје држи само као приватно вероватње или идеологију. О друштвено субвертивним организацијама да не говоримо. Суштина је, људи се у родноверју проналазе из најразличитијих разлога и јако мало тога је заједничко свима. Стога, ево неколико понуђених теза шта то привлачи људе:

Први лак одговор је да се родноверје савршено уклапа у неонацистичку идеологију. Како је познато, и оригинални Нацисти су имали фасцинацију

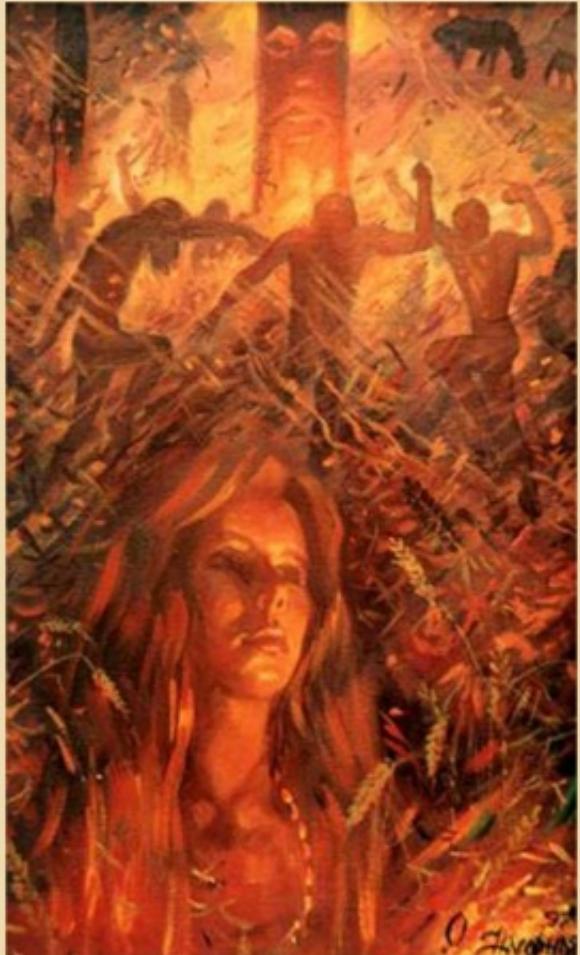
Разговор

германским митовима и окултизмом, овде је то исто само за једине праве наследнике Аријске расе и цивилизације држати Словене (и као једине праве наследнике Словенске цивилизације Русе). Хришћанство, као јеврејски изум кога се треба клонити, треба одржати чистим наслеђе предака... Постоје верзије са разним позицијама на скалама екстремизма, езотеричности и суманутости, не налажу све оне да су Јевреји криви за све (или когод да стоји иза њих), али основа је – ако смо ми бољи од свих осталих, онда је најбоље оно што је исконско наше, а све остало ради против нас!

Други лак одговор – неки људи ће поверовати у било шта. И други то искоришћавају. Да ли су у питању огромни тиражи популарних књига са алтернативним тумачењем историје, или формирање својих малих кружака верних поклонника и следбеника, јасно је каква је корист од шарлатанства и измишљања својих митова и теологије (и зашто је лакше надовезати се на већ утемељену основу коју словенска религија нуди уместо смишљати све из нуле). Наравно, неки од ових група и списатеља верују у своје заблуде, неки су само преваранти. Није у питању искључиво руска појава, али можда је Русија баш погодио тле за разна New Age и алтернативна веровања јер је крах комунизма оставио велику рупу за попунити – један поглед на свет се срушио и требало је наћи нови, а притом и даље пружати отпор поганом, корумпираним,

Всеволод Иванов Борисовић, Световидов Храм

Нагорная Ольга, Праздник каменного бога

ће нам доћи главе. Морамо се вратити у то природно стање, поново пронаћи изгубљене вештине предака, јер се ту крије лек за све бољке модерног доба, бољи живот и спасење Мајчице Земље. Шалу на страну, еколошке промене (да не кажем катастрофе) изазване глобалном масовном индустријализацијом су озбиљан проблем данашњице, а мало ко рационално ради на решавању истог. Почев од питања глобалног загревања, зависности од фосилних горива па надаље. А еколошки активизам поприма форме религије – сви смо ми грешни, морамо се одрећи достигнућа која уништавају средину по сваку цену, и ни једно компромисно решење није довољно добро – нуклеарне електране стварају нуклеарни отпад, хидроелектране уништавају окружење због стварања вештачких језера, пестициди који штите усеве од инсеката нас трују а генетски модификовани биљке су врхунско зло, тако да би сви требало да живимо на свом

материјалистичком и надасве недуховном Западу! А количина небулозе коју неки пласирају једноставно се објашњава – једном кад се човек дохвати неког веровања у натприродно, окултичко и езотерично, и постане страствен око тога, пут води све даље и даље у ирационално. Особа губи механизам за рационалну, аргументовану одбрану својих веровања. И онда тако лута од једних уверења до других, али битно је да при томе духовно напредује и открива све древније, суштинскије, исконскије и истинитије тајне истине. А увек ће се наћи неко волјан да им открије „следећи ниво“.

Трећи мој одговор на питање „зашто родноверје“ није тако лак и комплетан, тј. функционише у склону са преосталим факторима. Тиче се природе! Јер наравно наши преци су живели у јединству са својим окружењем, познавали су тајне биља и растиња, и уопште су обитавали у благостану и хармонији. Богови које су они штовали су богови природе. Све је то уништила похлена материјалистичке цивилизације, која сада уништава планету и живот на њој, и такав начин живота

земље и гајимо своју храну. И лечимо се природом!

Четврти одговор – упркос претензијама ка древности и вековној традицији, то је модерна религија која одговара модерном свету. Не инстистира на томе да је једина правда вера која нуди вечно спасење бесмртне душе, док су све остале лажне и ђаволов изум! То је само родна вера Словена. И други народи имају своје старе религије и митологије – грчка, египатска, нордијска... Не коси се нужно са науком, а наука нуди објашњења зашто су и како настале религије примитивних народа – богови су оличавали силе природе које су утицале на њихов живот. И подложна је интерпретацији – нема општеприхваћених светих текстова који се прихватају као божанско откровење, нема божјих заповести... Наравно то није спречило појединце да пишу своје „свете текстове“ и откровења, и ипак морају постојати нека општа начела око којих се сви слажу да би се могло говорити о јединственом религиозном покрету, али слобода интерпретације постоји.

Пети одговор – нису сви много религиозни и не интересује све теологија, некима то више дође као хоби. Ето тако, окупљају се повремено око капишта, одржавају у

Цев у Московскому парку са исписаним графитом „Родь Русь Раса“, фотографисао аутор текста.

одржавају у животу традиције предака, праве одећу, накит и оружје по историјским узорима, вежбају борбу, гађају из лука... Поклоници музичара који се инспиришу словенском тематиком, што из света рока и метала, што оних који теже традиционалним звуцима (а наравно и то је компатибилно)... Читају књиге о историји и митологији, и/или историјске и фантазијске романе инспирисане Старим Словенима и родноверјем. Дакле металци, ЛАРПери, историјски рекреационисти, уметници и гекови разних сорти, сви људи који су страстевни око својих интересовања, могу да пронађу нешто за себе што их ту занима и у шта могу да се инвестирају. И то је рецимо аспект који ја могу најбоље да разумем. И који мене делимично привлачи.

Иако се по много чему разликују, заједничка ствар за родноверске групе је потрага за новим националним и етничким идентитетом. И новом руском идејом. Опет се враћамо на крах Совјетског Савеза – иако се са родноверјем почело још у совјетска времена, распад међународне комунистичке империје је донео

империје је донео дефинитиван крај старих идеала и оставио Русе у незавидној позицији. Русија је пуна етничких мањина са сепаратистичким тенденцијама, које су јако анти-руски настројене, па се као реакција јавља то ново „племенско“ удрживавање.

Нисам успео да нађем податке о бројности руских родновера. Процењује се да их је на десетине, можда стотине хиљада. Мени се чини да сам током претходне посете Русији налетао на њих на сваком кораку, али то можда има везе са мном а можда је само низ случајности. Идем тако по парку кад оно на бетонској цеви написано „Родь Русь Раса“ и нацртане неке руне. У истом парку раније је било капиште. Пре пар година су га спалили. Да ли су хришћани (који спаљују повремено незнабожачке идоле и остављају свеће и иконе на локацији), или само хулигани, писам дознао. А штета. Одувек ми је било интригантно, а ето, сад знам да је то заиста било паганско светилиште! Мислио ето тако украс у парку, неко изрезбарио... А на том месту је 2002. потписан Бицевски Договор, и тиме основан „Круг языческой традиции“, покушај обједињавања различитих паганских заједница из Русије и околине, и издан манифест који утврђује заједничке програмске идеје и осуђује ширење националне мржије... Као што рекох, има их разних, док се, с друге стране, списак забрањене екстремистичке литературе двотрећински састоји од књига и манифеста писаних из неопаганског угла. Најпознатија књига од тих таквих је „Ударац Руских Богова“ Владимира Истархова која, чујем, има и на овим просторима поклонике. Језиво. Али то је проблем родноверја. У питању јесте етнички покрет, и као такав нужно ће да привлачи националисте. И горе.

Тако да, ето, чини се да су родновери ту да остану, вероватно ће се још ширити. Тешко је проценити колико је њих и каквих који су поклоници екстремистичких идеологија, који желе да живе у миру и слози... Колико ће још настати сектица и култова који експлоатишу словенску религију и колико ће аутора родноверна јавност морати да се одрекне као лажних научника и шарлатана...

Однедавно су се родновери појавили и код нас, па ћемо имати прилике да видимо из прве руке на шта то све личи заправо.

Владимир Матић Куриљев

Зборник радова Родна вера, самиздат

Зборник Родна вера написан је с циљем да се промовише родноверни покрет у Србији. Овај покрет у нашој земљи егзистира већ неколико година, и сваким даном стиче све више присталица. Разлог томе је врло једноставан. У времену у коме су нестали сви идеали и принципи, у друштву без икаквих мерила вредности, враћање вери предака представља један од начина на који се може спречити духовни пад модерног человека. Тога су свесни сви народи, па и Словени. Због тога је проучавање наше изворне традиције и обнова старих обичаја од изузетне важности, како за нашу духовност тако и за наш национални идентитет. Чланци у зборнику распоређени су у четири целине. У првом делу књиге, који носи назив Традиција, бавимо се вером старих Словена. У другом делу, Хришћанство и паганизам, испитује се однос између старе словенске вере и хришћанства. Трећи одељак носи назив Разлози за обнову старе вере и у њему ће бити набројани психолошки, социолошки, метафизички и остали разлози за ову обнову. Четврти део, Обнова вере предака, представља преглед организација које се у Европи баве обновом претхришћанских религија, с акцентом на вери наших предака. Специјални додатак представљаће интервјуи са свештеницима и свештеницима родне вере у неким од словенских земаља. Зборник има 186 стр., илустрован је фотографијама, а поједине текстове и интервјује допуњују скице и табеле.

Песме инспирисане духом предака

СИН СЕДОГА ГАМЗЕ

Беше јунак један давно,
још у време старославно,
владао је Гамза тада,
из свог тврдог Гамзиграда.
Једног дана књига дође,
код жупана свак' да пође,
сваки јунак српског рода,
властелини и господа.
Немања им рече тада:
Данас нова вера влада,
нема више Триглав-бога,
нема вила ни Стрибога,
нема кипа од дрвета,
нема луга, перун-цвета!
Ко ће од сад самном бити
на мом двору вино пити,
хришћанин се мора звати,
свето писмо познавати.
Уплаши се тад господа,
стара вера није вода,
да отече и испари,
то су ипак наши стари,
у наслеђе нама дали,
шта је било да би знали,
да памтимо прошле дане,
штитимо од свих са стране.
Неко оста прими веру,
узе вино и вечеру,
неко оде из тог двора,
нову веру одбит мора.
Седи Гамза уста, оде,
пређе коњем Тимок воде,

пређе коњем Тимок воде,
у тврди се замак врати
и под дрво запис сврати.
Перун богу даре стави,
зарекну се да он слави,
сребрни-бога браде златне,
и богове старе ратне.
Када неко време прође,
старом Гамзи време дође.
Оде срећан на ливаде,
боговима сребрни браде,
тамо Сварог заповеда,
сваког пази, сваког гледа.
Иза Гамзе много оста',
злата, сребра, никад доста,
прошао је много битке,
раниле га сабље бритке,
донео је многе главе,
и товаре блага праве.
А важније од свег блага,
оста' њему млада снага,
син јединац његов Раде,
и вер пада близу кладе.
Радиша је храбар био,
још би оца надмашио,
да је судба тако хтела,
чинио би дела смела.
Опет нова књига дође,
код жупана свак да пође,
сваки јунак српског рода,
властелини и господа.
Нови рат се спрема сада,
грчка војска близу града,
удри сила на туђина,

Песме инспирисане духом предака

одби Грка до планина.
Велика је битка била,
а победа увек мила,
Радиша их млади јури,
отера их, двору жури.
Кад је жупан-двору дош'о
те почести све је прош'о,
и Немањи беше мило,
јер јунака није било,
као што је био Раде,
храброг срца луде главе.
Али Усуд друго хтеде,
и Суђаја судбу преде,
нико не зна шта ће доћи,
све се мења преко ноћи.
Код Радише стаде тада,
лепа Кринка цура млада,
Немањина прва ћерка.
Радиша је оком мерка,
брк се смеши срце игра,
да искочи као чигра.
А и Кринка њега гледа,
своје срце њему преда.
Ал' не лези љути враже,
приметише тада страже.
До жупана стижу приче,
нова љубав сада ниче,
зальуби се ћерка млада,
у Гамзиног сина Рада.
Љуто збори жупан стари,
не допушта такве ствари,
не да Кринку за неверу,
старославном љутом зверу.
Радишу у ланце стави,
предлог њему сада прави:

Часопис Велес

Песме инспириране духом предака

Старе вере се одрекни,
покј се и лепо клекни.
Тако ти уради сада,
ево теби Кринка млада.
Неће Раде ни да чује,
Перун-богу он верује,
сребрн'-богу браде златне,
што доноси среће ратне.
Разљути се жупан тада,
Радиша ће ту да страда,
светла дана нема више,
у тамници он сад дише.
Слободе ту више нема,
дуга смрт се њему спрема.
Брзо Крика све дознаде,
у тамници јој трули Раде,
преко ноћи тихо дође,
крај чувара лако прође,
турну врата од тамнице,
засија јој бело лице.
Озари се млади Раде,
и пред њене ноге паде,
љуби њено лице нежно,
бело лице - бледо снежно.
Носи Кринка пехар златни,
то жупанов плен је ратни,
сипа отров, вино пију,
једно другом лице мију.

Художник: Нагорна О.

Фото
Имажуру

Кад легоше крај им дође,
за трен један младост прође,
и одоше на ливаде,
боговима сребрн' браде,
тамо Сварог заповеда,
сваког пази, сваког гледа.

Аутор песама је жељео
да остане анониман.

СПОМЕНИК ПЕРУНУ У БЕОГРАДУ

Мало је оних који знају да кип Перуна постоји и у Београду.

Споменик је дело вајара Матије Вуковића (1925-1985). Кип је извајан 1962. године. Налази се испред зграде Историјског архива Београда, Палмира Тольтија 1, Нови Београд.

СА СТАРИЈИ БОГОВИЊА

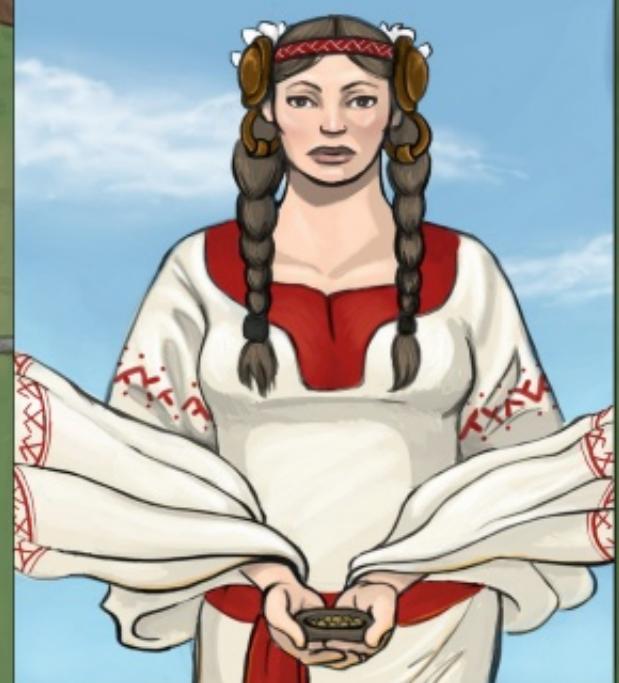

Старим се Боговима лакше исповедам,
С њима и људски говорити могу,

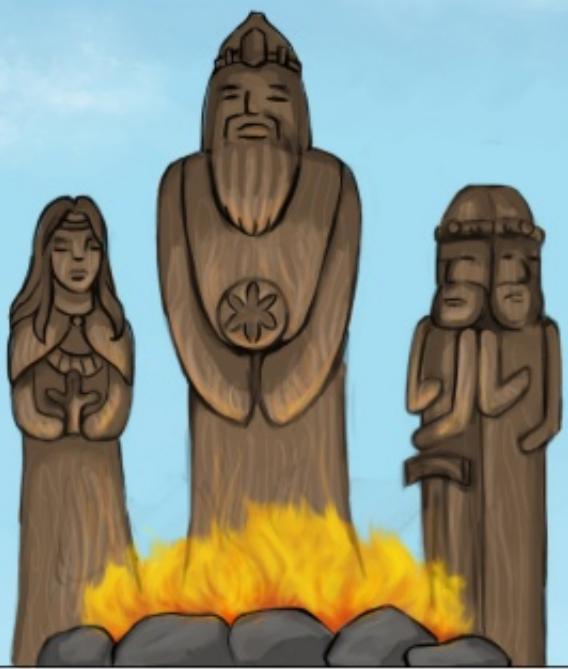
Рећи им више но недокучном Богу,
Признати сваку од заблуда и беда.

Стари Богови готово сви одреда
Схвате нашу грешку многу,

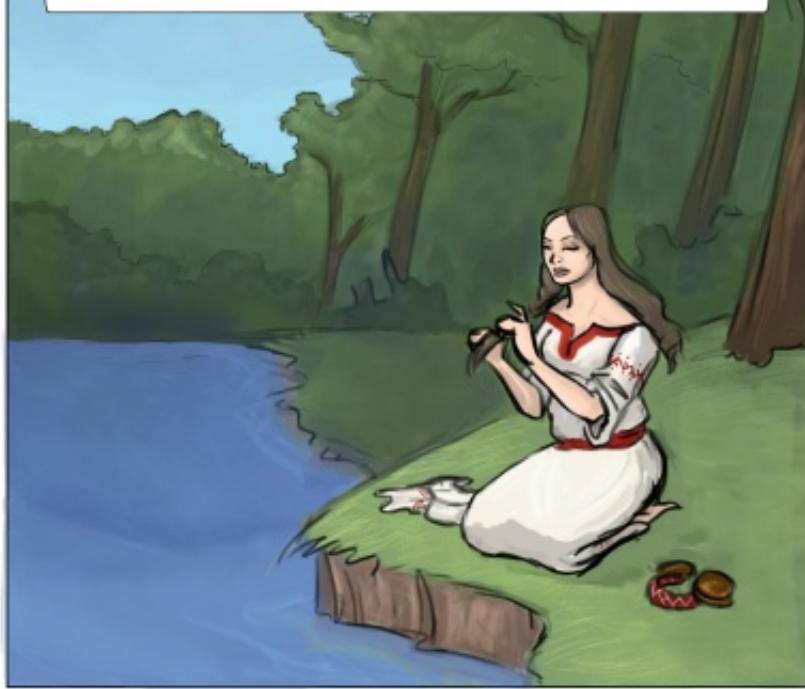
Била у делима или речи, слогу -
Сваки од њих нас праштајуће гледа.

И они имају људских особина
Воле живот, сунце, добра вина,
Пате што и њима пролазност прети

Ја још у срцу чувам црквицу стару,
Они сви у њезином олтару -
Мада и они грешни, мени су свети.

www.starisloveni.com